

A TARTALOMBÓL

Pannon Genetic: versenyképes kukoricahibridek a Kárpát-medencén innen és túl	2
Fókuszban az átruházott jogkörű minősítés	4
Jogszerű fajtahasználat és élelmiszer-biztonság	6
GOSZ-VSZT-NAK Kukorica Posztregisztrációs Fajtakísérletek	9
THC szabályozás az Európai Unióban	14

Pannon Genetic: versenyképes kukorica-hibridek a Kárpát-medencén innen és túl

Fiatal kora ellenére már több mint tíz éve fontos szereplője a hazai kukoricanevelésnek ifjabb Rádi Feriz. A kiskunhalasi szakember testvérével, Rádi Martinnal nagy fába vágta a fejszét néhány évvel ezelőtt: a kukoricanevelés területén végzett szakmai munkájukra alapozva, új ötleteik mentén megalapították a Pannon Genetic Kft.-t, amely 2021-től már saját hibridekkel jelenik meg a magyar vetőmagpiacon. Ifjabb Rádi Ferizzel, a cég ügyvezető igazgatójával a cég indulásáról és jövőbeni terveikről beszélgettünk.

• Miért döntöttek új cég alapítása mellett?

– A Pannon Genetic új irányt jelöl számunkra és partnereink számára. Egy új márka létrehozásának ötlete már régóta körvonalazódott bennünk. Alapkonceptiója onnét származik, hogy annak ellenére, hogy az elmúlt 30 évben rendkívül sokat dolgoztak a magyar nevelők, és rengeteg munkájuk volt a magyar hibridek

kező hibridek piaci bevezetése, a piacok keresése és a partnerségek kialakítása párhuzamosan zajlik. Nagyon izgalmas kihívásnak tartjuk, hogy egy új márkát építhetünk. A 2020-as évben a genetikai hátterünk révén már ki tudtunk lépni a piacra. A bábolnai gazdaságokon már ténylegesen meg is mutattuk magunkat. Nagyon örülünk, hogy ilyen jó fogadtatásra leltek az első hibridjeink.

nagy hangsúlyt fektetünk. Kiskunhalason összesen mintegy 1200 új hibridet tesztelünk évente, ami nem kevés.

2020-ban bemutattuk az első versenyképes hibrideket, azaz a második nagy mérföldkő is elérkezett a cégünk. Jövőre két kiváló siló- és három szemes hibrid is lesz a palettánkon, amelyet bővíteni fogunk. Nem célunk, hogy dömpingszerűen sok hibridünk legyen a piacon, hanem inkább kevesebb, de megbízható hibriddel dolgozzunk. A későbbiekben valamennyi FAO számban szeretnénk ott lenni. Folytatjuk a különleges programunkat, mint piros kukoricák nevelése. Ezek olyan magas karotin tartalmú hibridek, amelyek fontosak lehetnek az állattenyésztés területén, mind a baromfitartók, mind pedig a verseny galambászok számára.

A siló területén hiszünk abban, hogy a késői FAO számú siló hibridek hatékonyan termelhetők. Silózási célból időben arathatók, viszont a kései-egyből adódóan kiemelkedő zöldtömeg mellett jó beltartalmi értékekkel rendelkező, robusztus növények. Ezek a hibridek jól beilleszthetőek a termelési silósorba, hogy az érés és a betakarítás folyamatos, kényelmes és mindig optimális legyen.

• Milyen nevelési irányba tartanak?

– A jövőben is elsősorban a szélesebb Pannon Régióra szeretnénk nevelíteni. Munkánk során a közép-európai éghajlat sajátosságaira fektetjük a hangsúlyt, ez adja fejlesztési irányaink zömét. Ugyanakkor mindig a minőséget tartjuk szem előtt, ez az első számú célunk. Elsősorban a Kárpát-medencében működő gazdaságok számára szeretnénk sikeres, jól termő fajtasort kínálni.

Az EU területén kívül vannak közel-

FOTÓ: PANNON GENETIC

Rádi Feriz és Rádi Martin

nevelésében, mégis leszűkült a magyar vetőmagok piaci részesedése. Úgy gondoltuk, hogy szemléletváltásra van szükség. Ezt az utat jelöli ki nekünk a Pannon Genetic.

A vállalkozás idén kezdte meg tevékenységét cégjogi értelemben, de nyilván a szakmai hátteret tekintve egy több évtizedes családi vállalkozás adta tapasztalat áll mögöttünk. A szakmai feladatok közül ma egy kézben összpontosul a nevelés, az előállítás, a feldolgozás és az értékesítés. Mindezek mellett az új márka építése, az ér-

• 2021-től ezek a hibridek a magyar gazdák számára is elérhetőek lesznek. Mi jellemzi az új hibrideket?

– Alapvetően a kedvező tulajdonságaik közül a megbízható termésátlagot és jó vízleadást emelném ki, de minden olyan előnnyel rendelkeznek, amelyekkel a köztermesztésben lévő hibridnek napjainkban rendelkeznie kell. A nevelési irányvonalunk is erre a két kulcsterületre, a termésbiztonságra és vízleadásra fókuszál. Természetesen a szárazságtűrésre kiemelten koncentrálnak és a rezisztencianevelésre is

keleti, afrikai kapcsolataink is, amelyeket szintén ki szeretnénk aknázni. Egyiptomban nemesítési részlegünk, tenyészkertünk működik, a szárazságtűrő fajtákat ott teszteljük.

• Portfóliójukban kukoricával foglalkoznak, nyitnak-e a jövőben más növénycsoportok irányába?

– Nemesítői munkánk során kukoricával foglalkoztunk eddig, a jövőben sem lesz másként. Egy növényfajta nemesítése egész embert kíván, ha ettől eltérünk, akkor az a minőség rovására megy. Olyan vállalkozást szeretnénk építeni, amely partnereket keres: nyitottak vagyunk az összes hasonlóan gondolkodó magyar kutatóintézetrel, magánnemesítővel való együttműködésre. Ki szeretnénk aknázni a közös munkával a szinergiákat, a piaci lehetőségeket. Ezen a területen már vannak konkrét előrelépések is, van olyan nemesítő, akinek a kalászos növényeit, lucernáját felvettük a Pannon Genetic kínálatába.

Fontos távlati célunk, hogy segítsük a növénynemesítő képzést, felépítsünk egy olyan életpályamodellt, amelyben olyan tehetséges szakemberek is lehetőséget látnak, akik mondjuk nem családi kötődésük révén választják ezt a hivatást. Nekünk szerencsénk van, hogy már két generáció viszi tovább azt a munkát, amelyet nagyapánk elkezdett.

• Hogy látja a kukorica jövőjét?

– A kukorica termésátlaga elért egy szintet, a szántóföldön elérhető magas termésátlagok limitáló tényezőjének már nem a genetikai potenciál, hanem a külső környezeti feltételek főként az időjárás számít. Az eredmények már nem nőnek olyan exponen-

ciálisan, mint amikor először megjelentek a hibrid növények. Ma már nem szabad hibázni, mindig a minőséget kell adni, a genetikai és fizikai tulajdonságokra, a csávázásra, csíraminőségre, előállításnál a tisztaságra mindmind figyelni kell. A fejlődés folyamatos marad, de már nem lesz ugrásszerű. Ma a nemesítés a szárazságtűrés, a stresszrezisztencia, a termésstabilizáció felé halad. Öt év múlva sem lesz az országos termésátlag 20 tonna, hanem 8-10 tonna marad. Inkább az lenne a cél, hogy olyan genetika legyen elérhető, amely az évjáratok közötti különbségek csökkentésével a termelési szintet stabilizálni tudja.

• Milyennek látja az új nemesítési technikákban rejlő lehetőségeket?

– Alapvetően mi teljes mértékben alkalmazkodunk ahhoz a jogi környezethez, amelyet az Európai Unió és Magyarország megalkotott. A törvényi követelményeknek megfelelően nem alkalmazunk génmódosítást semmilyen körülmények között. Viszont azt gondoljuk, hogy a nemesítő intézetekben nem lehet világszínvonalú új hibrideket nemesíteni, ha nem a legjobb technikákat használjuk. Haladni kell a korrallal, aki ezt megtagadja, az lemarad.

Alapvetően mi nagyon erős innovációs késztetést érzünk, hogy a nemesítési technikákat saját magunk is fejlesszük, és úttörő kutatásokat folytassunk akár a precíziós nemesítésben, akár a transzgenmentes génszerkesztésben, vagy egyéb rendkívül fontos nemesítési technikákban.

Ki kell hangsúlyoznom, hogy ez nem jelent génmódosítást.

Addig, amíg az Unió és a magyar állam nem foglal állást abban, hogy a gén-

FOTÓ: RÁDI FERÍZ

szerkesztés és a transzgenmentes génszerkesztés jogilag milyen szabályozás alá esik, a mi tudásunk nem lépi át a laboratórium küszöbét. Viszont kötelességünknek tartjuk, hogy ne csak elméletben, de gyakorlatban is tudjunk alkalmazni azokat a rendkívül hatékony nemesítési technikákat, amelyeket a magyar gazdáknak csúcsmínőségű hibrideket tudunk majd biztosítani. Az ezekben megtestesülő különleges beltartalmi értékekkel, kedvező agronómiai tulajdonságokkal a termelőt szeretnénk jobb pozícióba hozni.

Fiatal nemesítőként úgy látom, hogy maga a növénynemesítés, a biotechnológia és a környezetvédelem az agrotechnikailag legfejlettebb országokban kéz a kézben együtt járnak, fejlődnek. A kutatók közös témákon dolgoznak és mutatják be saját területük fontosságát. Magyarországon ennek a közös gondolkodásnak nem látszanak a jelei, sajnós. Reménykedem benne, hogy a jövőben ez változik: jó lenne, ha tényleg be tudnánk bizonyítani, hogy a biotechnológiának van környezetvédelmi aspektusa és fordítva. E kettő között pedig a növénynemesítés is otthonra lel. Örömteli lenne, ha ez a két szakterület a folyamatos szembenállás helyett inkább hidakat építene egymás felé, mert azt gondolom, hogy a szét húzásnak nincsen jövője.

• Mi a Pannon Genetic jövőképe?

– Szeretnénk önmagunkat egy kisebb multinacionális cég szintjére emelni. Látható belföldi piaci részesezés mellett, stabil termékpalettánkkal megbízható partnerei szeretnénk lenni a hazai és külföldi gazdálkodóknak. Mivel termékeink a gazdálkodás egy szeletét jelentik, így szeretnénk más nemesítőkkel összefogni. Itt a lehetőség, hogy leüljünk, együtt gondolkodjunk és közösen cselekedjünk.

Sz. G.

FOTÓ: RÁDI FERÍZ

Fókuszban az átruházott jogkörű minősítés

Egyre nagyobb a létjogosultsága az átruházott jogkörű minősítésnek hazánkban. A minőségi vetőmagtermelés iránt elkötelezett cégek a versenyképességük megőrzése és a folyamatos fejlesztés részeként egyre nagyobb mértékben támaszkodnak erre az új típusú minőségirányítási rendszer formára. Cikksorozatunk következő állomásaként Seiwerth Mártont a Lajtamag Kft. ügyvezetőjét kérdeztük a majd három évtizedes hazai közép vállalkozás mindennapjairól, és az átruházott jogkörű tevékenységek bevezetéséről.

• Hazánkban zöldítésben és a szója vetőmag értékesítésben megkezdhetetlen a Lajtamag Kft. Milyen eredményekkel büszkélkedhet a cég?

– Cégünk életében már megalapításától kezdve nagy szerepet játszottak a zöldítő vagy köztesnövény fajok. Több mint 25 éve termeljük, fémzárjuk, forgalmazzuk ezeket a vetőmagokat, így amikor a 2015-ös évben elindult a zöldítés a hazai támogatási rendszerben, számunkra szerencsére nem volt meglepetés a piac kiszolgálása. Azóta is sikerült megőrizni piacvezető szerepünket annak ellenére, hogy mára már többen foglalkoznak ezzel a szegmensevel. Igyekszünk maximálisan megfelelni a partnerek elvárásainak: legyen szó olyanról, aki csak a jogszabálynak szeretne megfelelni, de azok számára is, akik hasznos technológiai elemként tekintenek a zöldítésre és egyedi elképzeléseik vannak.

Szója fronton továbbra is elkötelezettek vagyunk a Magyar Szója és Fehérjenövény Egyesülettel karöltve a magyar termelésű szója népszerűsítésében. Ehhez igazodva állítjuk elő magunk és külsős partnerek segítségével a megfelelő vetőmag alapanyagot. Mostanra sikerült olyan kizárólagos fajtákat összeválogatni a palettára, amelyekkel az ország minden részében megbízhatóan magas termést tudnak produkálni a termelők. Úgy gondolom, hogy egy jól gépesített, öntözéssel bíró gazdaság vetésforgójában helyet kell kapnia a szójababnak - úgy ökonómiailag, mint ökológiailag.

• A nemesítésnek, fajtakisérletetésnek, a fajták állami elismeretetésének és az új termékek piaci bevezetésének fontos szerepe van a cég életében. A cég által kínált fajtaszortiment miként alakult az utóbbi években?

– Cégünk forgalmának nagy részét három fő csoport határozza meg. Az aprómagok belföldi keverékként, illetve export piacon kerülnek értékesítésre. Mivel ezekkel a fajokkal már több évtizede foglalkozunk, ezért stratégiai érdekünk, hogy saját fajtákkal rendelkezünk mustár-, olajreték- és facélia fajokból. Szoros kapcsolatot ápolunk több egyetemmel. 2019-ben együttműködési megállapodást kötöttünk a mosonmagyaróvári egyetem-

lyamat, de a cég stratégiai növényeiről van szó, tehát nagyon fontos.

A másik két fontos fajcsoport a kálászokos (őszi árpa, őszi búza, őszi durum búza) és a szója. Ezekben a kultúrákban a nemesítői piacon rengeteg jó anyag áll rendelkezésre, ezért folyamatosan vizsgáljuk a fajtákat, és a legjobb paraméterekkel rendelkezőket választjuk be portfóliónkba. Általában azokkal a nemesítőházakkal állunk kapcsolatban, akik a Kárpát-medencében vagy

FOTÓ: LAJTAMAG KFT.

mel, melynek keretein belül megkaptuk az intézmény lucerna-, illetve lóbabfajtáit a fajtafenntartási munka elvégzéseért cserébe. Ezen kívül saját fajtáink szelekcióját továbbra is a legnagyobb szakértelemmel végezzük el, hogy a klímaváltozás és a vegyszerkivonások okozta kihívásokra reagáljunk. Természetesen ez egy lassú fo-

környékén végzik tevékenységüket, tehát a hazai termesztési környezetre nemesített fajtákat tudnak kínálni.

• A kutatásfejlesztés kiemelt helyet kap a cég mindennapjaiban. Milyen fontosabb projektek vannak jelenleg folyamatban?

– Így van. A kihívásokra folyamatosan keresnünk kell a megoldást. Je-

lenleg a munkaerőhiány, a klímaváltozás, a növényvédőszeres folyamatok kivonása, a termelési tényezők árának drágulása mind nehezítik a tevékenységünket. A fent említett változásokra gépesítéssel, technológiai kísérletekkel és hatékonyságnöveléssel kell válaszolnunk, különben gazdaságtalanná válik a működésünk. Ezen felül keressük az új, kiaknázatlan lehetőségeket olyan vetőmagpiacokon, ahol a nemzetközi óriáscégek még nem tevékenykednek, és nem kell versenyeznünk velük.

• A Lajtamag Kft. egyik élharcosa a hazai GMO-mentes szójatermesztésnek. Milyen hazai és nemzetközi integrációkban vesznek részt, és hogyan értékelik az elmúlt évek szójatermesztésben bekövetkezett változásait?

– A Lajtamag Kft. aktívan részt vesz a Duna Szója programban, és a Magyar Szója Egyesület alapító tagjaként annak munkájában. Az elmúlt években nagy változáson ment keresztül a szójatermesztés. A fehérje támogatások bevezetésével hirtelen 40-45 ezer hektárról felugrott a vetésterület 70 ezer hektár fölé, majd az ezt követő évben lecsökkent 60 ezer hektárra, és azóta is a körül mozog. Ezek a számok azt mutatják, hogy nem tud mindenki szóját termeszteni, és aki csak a támogatásért vágott bele, azok közül sok le is morzsolódott. Szükség van a szójára. A vetésszámokba remekül beilleszthető, jó talajra gyakorolt hatása van. Sok nitrogént hagy maga után a talajban, és jövedelmező mezőgazdasági növény.

• A Lajtamag Kft. az elsők között szerzett jogosultságot az átruházott jogkörű tevékenységekre. Miként született meg az elhatározás, hogy fejlesztéseket hajtsanak végre a certifikációs területen?

– A vetőmagkereskedelemben alapvető érdek, hogy egy cég időben jelenjen meg árujával a piacon. Sokszor csak napokon múlnak sikeres üzletek. Sajnos a múltban volt egy-két külföldi reklamáción az elhúzó fémszárolási folyamat miatt, illetve előfordult, hogy az őszi árpa vetőmag betakarítást nem tudtuk elkezdni, mert a felügyelő a túlterheltsége miatt nem ért ki időben a területre. Ezt kiküszöbölendő döntöttünk úgy, hogy saját jogkörben végezzük a feladatot. Véleményem szerint ez egy jól működő modell, hiszen a vetőmag-felügyelőség továbbra is ugyanolyan kontrollt fog gyakorolni felettünk, viszont a cégen belül hatékonyabb munkavégzést tudunk foly-

tatni. Először a szántóföldi szemlézést és a fémszárolási mintavételezést végeztük saját hatáskörben. A következő lépés a mintavizsgálat lesz. Ehhez infrastruktúra-átalakítás is szükséges, majd azután tudjuk ezt az elemet is beiktatni tevékenységünkbe.

• Milyen külföldi tapasztalatok segítették az átruházott jogkörű tevékenység megszerzésére irányuló felkészülést?

– Egész Európában érezhető az az állapot, hogy az állam elsősorban humán erőforrás-megtakarítás miatt igyekszik kivonulni a vetőmag-minősítés részfolyamataiból. Az Európai Unió tagországainak jelentős többségében már működik az átruházott jogkörű minősítés. Külföldi partnereinktől nem hallottunk rossz tapasztalatokat, sőt kérdezték is már korábban, hogy miért nem akkreditáltuk a laborunkat eddig.

• A Lajtamag Kft. tevékenységébe hogyan illeszthető be az átruházott jogkörű tevékenység?

– Üzletkötőink természetesen eddig is megtekintették a szántóföldön az előállításokat, valamint a vetőmagvállalati tapasztalatokkal rendelkező laboratóriumi vezetőnk által irányított laborunk eddig is végzett párhuzamos vizsgálatokat a hatósági vizsgálatok megrendelése mellett.

Az átruházott jogkörben végzett minősítési rendszert Benke Zoltán, egy több mint 22 éves hatósági vetőmag-minősítési tapasztalattal rendelkező szakember felvételével szeretnénk megvalósítani (szántóföldi ellenőrzés és minősítés, mintavétel, vetőmagvizsgálat) a Lajtamag Kft.-nél. Ehhez a rendszerkiépítéshez továbbra is nagy szükségünk lesz a vetőmagfelügyeleti hatóság együttműködésére (NÉBIH Vetőmagfelügyeleti szakterület, Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Vetőmag Felügyeleti Osztálya), amely eddig is magas szintű és eredményes volt.

Zoltán nemcsak gyakorlati – vetőmag-felügyelői – tapasztalattal, hanem egykori NÉBIH osztályvezetőként jelentős oktatási és szervezési tapasztalatokkal is rendelkezik. Az ő feladata lesz, hogy átruházott jogkörű szakemberekből álló kis csapat létrehozá-

sával és kiképzésével el tudja végezni a Lajtamag Kft. több ezer hektáros vetőmag-szaporításának szántóföldi ellenőrzését; az évente kb. 800-1000 tétel mintavételét és laboratóriumi vizsgálatát is.

FOTÓ: LAJTAMAG KFT.

• Milyen erőforrásokat és beruházásokat igényel ez a fejlesztés?

– Természetesen elsődleges, hogy Zoltán személyében rendelkezünk olyan szakember kollégával, aki szakmai és jogi szempontból is megfelel az akkreditáció követelményeinek. Ahogy korábban említettem, célirányos infrastrukturális feltételek megteremtése is szükséges (pl.: helyiségek átalakítása). Szerencsére eszközbeszerzésre nem lesz szükségünk, hiszen jelenleg is rendelkezésre áll minden. Továbbképzésekre lesz még szükség, hogy a cég területi képviselői jogosultá váljanak a szemléket saját hatáskörben elvégezni.

• Milyen előnyöket és eredményt várnak el az új rendszer működtetésétől?

– A Lajtamag vetőmagjai gyorsabban juthatnak piacra, megrendeléseinket még hamarabb tudjuk teljesí-

► ni, gyorsabb lesz információáramlás a fémszárolt tételek helyzetéről.

• **Milyen további fejlesztési célokat tűz ki a cég maga elé?**

– Laboratóriumi munkatársaink közül mintavételi szakembert szeretnénk kiképeztetni, hosszabb távon pedig NAH akkreditációban kell részesíteni laboratóriumunkat. Ezen feltétel teljesítése után saját laborunkban szeretnék elvégezni a vetőmag-minősítés alapját adó vetőmagvizsgálatokat.

• **Milyen tanácsokat adna azoknak a vetőmag-előállítóknak, akik az átruházott jogkörű tevékenységük bevezetését tervezik?**

– Úgy gondolom, hogy a legfontosabb a megfelelő szakember megtalálása, kiképzése, hiszen megfelelő minőségbiztosítási felelős nélkül gyorsan kudarcba fulladhat egy ilyen rendszer bevezetése. Más feladatokkal is rendelkező munkatársak kiképzése ugyan kisegítés lehet, de hosszabb távon addigi vagy új átruházott jogkörű feladatai rovására mehetnek. A NÉBIH és a megyei kormányhivatalok szakemberei túlterheltségük ellenére roppant rugalmasak és segítőkészek, szakmai kérdéseinkkel bármikor lehet hozzájuk fordulni.

• **Miként alakítja az éves termelési terveket és átruházott jogkörhöz kapcsolódó fejlesztéseket a jelenlegi koronavírus által okozott speciális helyzet?**

– Azt mondhatom, hogy a tavaszi első hullámban szerencsések voltunk, mivel a fertőzés is elkerülte a kollégákat, illetve a munkafolyamatokban sem történt semmilyen fennakadás. Azóta azonban volt egy egyetemista gyakornokunk, akinek pozitív vírus-tesztje lett. Szerencsére időben kiszűrtek és karanténba helyezték őt. A vele kapcsolatban álló kollégákat természetesen teszteltük, de közülük senki nem lett pozitív.

A második hullámtól kicsit jobban tartok, mivel nagyobb a mozgás országos szinten. Nehéz kérdés ez mindenkinek, és úgy gondolom, jó megoldás nincs. Mert ha karanténba zárjuk magunkat, akkor a gazdaság csúszhat recesszióba, ha pedig túl lazán kezeljük, akkor az egészségünket kockáztatjuk. Mindenesetre mindent megteszünk, hogy minimalizáljuk a fertőzés terjedését, illetve úgy gondolom, a megelőzés az egészséges életmódra való törekvéssel segíthet a helyzeten.

Polgár Gábor

Jogszerű fajtahasználat és élelmiszer-biztonság

A vetőmagágazat szereplői a növénytermesztők kiszolgálására szigorúan kötött hazai és nemzetközi jogszabályok keretei között állítják elő és hozzák forgalomba a szántóföldi és kertészeti növényfajok vetőmagjait. Az előírások azt célozzák, hogy a vásárlók mindig garantált minőségű szaporítóanyagot kapjanak a termelési folyamataik elindításához. Ennek a rendszernek fontos része a felhasznált fajták eredete és azonossága, mely a nemesítők munkáján alapul, akik fajtaikat szellemi tulajdonként kezelve a fajtaoltalom jogi eszközével védhetik.

A mezőgazdaságot és élelmiszertermelést érintő közbeszéd napjainkban leginkább foglalkoztató kérdése a biodiverzitás, a biológiai sokféleség megőrzése és fenntartása. A fogyasztók számára a mindennapokban ezt leginkább a gyümölcsök és zöldségek színes sokaságával érzékeltetik. A kertészeti növények, és azon belül a zöldségfélék fontos részei az élelmezésnek, a növényi alapú élelmiszerek a humán táplálkozás mintegy 85%-át adják. A zöldségekkel az étkezési szokásokon, a tradíciókon és a konyhakultúrán keresztül közvetlen kapcsolat és kötődés alakul ki, szemben a feldolgozást igénylő szántóföldi növények többségével. Mindenki személyes, egyéni módon viszonyul a különféle színű és formájú paradicsomokhoz és paprikákhoz, kedveli, vagy éppen ellenkezőleg elkerüli

a különféle káposztaféléket, tököket vagy sárgadinnyét. De az bizonyos, hogy rendkívüli változatosság jellemzi a kertészeti termelésben és az élelmiszer-kínálatban megjelenő zöldségeket, melyet a növényfajták sokfélesége biztosít számunkra. Az Európai Unióban közel száz zöldségnövény faj hozzávetőlegesen 21 000 fajtája van a Közös Fajtakatalógusban, melyeknek vetőmagja forgalmazható és ezáltal termesztésre engedélyezett. Ez az óriási fajtaszám közel megegyezik a nagyszárendekkel nagyobb termesztőterülettel rendelkező szántóföldi fajok hasonló adatával. A magas fajtaszám nagy választékot biztosít a felhasználók számára. A fajták 10-20 éves nemesítői munka eredményeként jelenhetnek meg a listán és a köztermesztésben. Általánosságban elmondható, hogy a zöldségnövények

FOTÓ: IVÁN KATALIN

között igen magas a hibrid típusok aránya, mely homogén, egységes minőségi paramétereket adó növényállományokat, a nemesítési munkában gyorsabb genetikai előrehaladást, és a növényi károsítókkal szembeni rezisztencia tulajdonságok könnyebb fajtába illesztését teszi lehetővé. A fajtanemesítés intenzív innovatív tevékenység, a fajtából származó árbevétel 15-25%-át visszaforgatják a kutatás-fejlesztésbe. Az élelmiszer-fogyasztói igények rendkívül gyorsan változnak, és ezt a nemesítői munkával, új fajták piacra vitelével ki kell szolgálni. A vásárlói igények sorában a termékminőség, a megjelenés, a polcállóság, az íz és a táplálkozási érték áll. Mindezekkel összhangban a termelői elvárásoknak a fokozott rezisztencia tulajdonságok, a produktivitás területén is jól kell teljesíteniük a fajtáknak.

A nemesítéshez széles genetikai bázis, sok megőrzött és fenntartott rokon faj, vonal és fajta, széleskörű keresztezési és szántóföldi tesztelési lehetőség, a tulajdonságok genetikai feltérképezését lehetővé tevő laboratóriumi háttér, valamint a mindezeket biztosító anyagi erőforrás szükséges. A zöldségnövény fajták patogénnel szembeni rezisztencia tulajdonságai az egyik legkritikusabb pontját jelentik a zöldségtermesztésnek. A különféle betegségekkel szembeni ellenálló képesség fejlesztése és folyamatos ellenőrzése fontos része a nemesítésnek és fajtafenntartásnak. A nemesítők nemzetközileg elfogadott rezisztencia értékelési rendszert alkalmaznak a fajták tulajdonságainak leírására, mely objektív összehasonlítási lehetőséget ad a fajtát felhasználó termelők részére.

A nemesítés, fajtakísérletezés, vetőmag-előállítás, feldolgozás, raktározás és értékesítés folyamata globális szintű termelési ciklusként jellemezhetőek, mivel ezek a tevékenységek – elsődlegesen a hatékonyság növelése miatt – egymástól távol, nemritkán más földrészekon valósulnak meg. A nagyértékű zöldség vetőmagok szállítási költségei elenyészőek az árukhoz képest, ezért a teljes ciklusban különös jelentőséggel bír a nyomon követhetőség és a vetőmagok egészségügyi állapota.

A fajták értéke, a kutatás-fejlesztési munka befektetése az értékesített vetőmag árában érvényesíthető. A nemesített fajták védelmére több nemzetközi egyezmény és közösségi, illetve nemzeti jogszabály ad keretet. A nemesítők fajtavédelemben részesítik a fejlesztéseiket, így a szellemi tulajdon védelmének körébe tartozó speciális jogi lehetőségek segítsé-

gével korlátozzák a védett fajták felhasználását. A növényfajta-oltalom a nemesített növényfajták (hibridek, vonalak, klónok stb.) jogi oltalmát biztosítja. Növényfajta-oltalomban részesülhet bármely növénytani nemzetséghöz és fajhoz tartozó fajta, amely megkülönböztethető, egynemű, állandó és új. A hazánkban alkalmazni rendelt növényfajta-oltalomra magyar jogszabályok, európai uniós jogszabályok és nemzetközi egyezmények egyaránt vonatkoznak.

A hibridnövények már eleve védettek a termelés során a magvisszafogástól, mi-

FOTÓ: IVÁN KATALIN

vel azokat minden évben vetőmagként újra kell szaporítani és az így termelt hibrid vetőmagot termesztési-vetési céllal évente meg kell vásárolni. Vannak olyan növénykultúrák, ahol a hibridizáció nem nyert teret, itt a fajtavédelem érvényesítése nehezebb feladat. A növényfajta-oltalom rendszere jogot ad az oltalom tulajdonosának arra, hogy az általa forgalomba hozott fajta vetőmagjának felhasználását korlátozza. Ez a korlátozás gyakorlatilag abban valósul meg, hogy a vetőmag csak egyszeri árutermesztési célra használható fel. Néhány évvel ezelőtt széleskörű nemzetközi kampány indult az „egy vetőmag egy növény” szlogenrel. Az ilyen oltalmi korlátozások céljaikban és jogi eszközeikben nem különböznek az élet más területén jelentkező szellemi tulajdonvédelmi lehetőségektől (pl.: művészi alkotások, szoftverek stb.). A szabályokat be nem tartó vetőmagot forgalmazási céllal engedély nélkül bármilyen formában továbbszaporító törvénysértést, oltalombitorlást követnek el. Az ilyen vetőmagok vagy vegetatíván szaporított palánták hamisított szaporítóanyagok minősülnek és semmiféle a fajtára és neme-

sítőre visszavezethető garanciával nem rendelkeznek. A vetőmag-hamisítás súlyos károkat okoz a nemesítőknél, hiszen ilyen formában az egyedüli bevételi lehetőségüktől esnek el. Becslések szerint Európában az oltalommal való visszaélésből eredő bevételkiesés extrém esetben bizonyos országokban egyes növényfajoknál elérte a 25-30%-ot. A károsult nemesítők ennek kapcsán csoportos érdekvédelemmel jogi lépéseket tettek a szabálytalankodók felkutatására, feljelentések születtek, majd később súlyos pénzbüntetéseket kiszabva marasztalták el a hamisít-

tókat. Egyes növényfajok esetében pedig az értékesített vetőmag egységára változott meg, és a felhasználástól függő területnagyság arányosan került meghatározásra, függetlenül a vetőmag tényleges fizikai mennyiségétől.

A professzionális zöldségtermesztőt nem a jogszabályi fenyegetettségűtől való félelem kell, hogy visszatartsa a vetőmag-hamisítástól, illetve a hamisított vetőmag vagy palánta vásárlástól, hanem az a tény, hogy saját termelését kockáztatja egy hamisított – ezáltal lopott – kiindulási anyag felhasználásával. Jogi értelemben nyomon követhetetlen, igazolatlan eredetű, rezisztencia tulajdonságai-
ban és növényegészségügyi állapotában kétséges, semmiféle garanciát nem hordozó szaporítóanyag termelésbe vonásával teljesen bizonytalanná teheti a teljes tevékenységét a gazdálkodó. A termelés nem elsődlegesen etikai kérdés, de az elcsalt, vagy lopott alapanyagok felhasználása rossz fényben tünteti fel nemcsak a termelőt, hanem az általa előállított végterméket is. Az élelmiszer-biztonság fogalomkörében fontos szerepe van a nyomon követhetőségnek. A fogyasztó biz-

▶ tonságos és egészséges ételkészítést kíván vásárolni, és ez hamisított és lopott alapanyagokból kiindulva nem biztosítható. A jogserű fajtahasználat a nemesítők-forgalmazók, és a felhasználó termelők részére egyaránt írott és íratlan kötelezettségekkel jár. Mindkét oldal együttes felelőssége az ételkészítés-fogyasztó végfelhasználó igényeinek maradéktalan kiszolgálása.

Az Európai Unió a növényfajta-oltalomra vonatkozó, jelenleg hatályos szabályozását 1994-ben alkotta meg. A szabályozás egyértelműen kimondja, hogy a növényfajta-oltalmi jog a jogosult tulajdonának tárgyát képezi. Aki tehát növényfajta-oltalmi jogot sért, tulajdonjogot sért, aminek súlyos jogi következményei lehetnek: büntetőjogi és polgári jogi

• és mindezen cselekmények céljából történő raktáron tartás.

A jogosult a felhatalmazását feltételekhez és korlátozásokhoz kötheti. Aki megsérti a jogosultnak a növényfajta-oltalomra vonatkozó jogait jogosan indíthat pert az alábbiak ellen a jogbitorlás megakadályozása, arányos kártérítés fizetése vagy mindkettő érdekében.

A növényfajta-oltalomra vonatkozó elsődleges magyar szabályozást a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló törvényben találjuk. A magyar jogszabály – összhangban az uniós szabállyal – kiemeli, hogy a jogosultnak (a fajtatulajdonosnak) kizárólagos hasznosítási joga van az adott fajtára vonatkozóan, és bárkivel szemben felléphet, aki engedélye nélkül az oltalom alatt álló növényfajta-olat-

kapott engedélyt. Ez az eset az oltalombitorlás klasszikus esete.

Kérdésként merülhet fel, hogy ha adott esetben valamely zöldségfajta palántaoltása során úgy „spórolunk” a vetőmag-költségen, hogy hajtásvégek oltása technikájának alkalmazásával a nemesnek szánt palántát a szaporító ládában hosszabb ideig neveljük, és az emiatt megnyúlt növényekről több hajtásvéget vágunk, és ebből következően kevesebb hibrid vetőmagra lesz szükség a palánta-előállításához, ezzel elkövetünk-e bármilyen oltalombitorlást. A válasz egyértelműen igen, ha ezt a fajtatulajdonos (nemesítő), illetve a jogosult hozzájárulása nélkül tesszük. Ebben az esetben a vegetatív szaporítás nem más, mint tiltott többszörözés.

A tiltott többszörözés jogkövetkezménye igen súlyos lehet. Aki szándékosan vagy gondatlanul elköveti akár a tiltott többszörözést, vagy más olyan cselekményt, amit a lajstromozott növényfajta-olatossal csak a jogosult hozzájárulásával tehetne, a teljes kár megtérítésére kötelezhető és vele szemben más kötelezettség is kiszabható. Így – maradva a polgári jog területén – a teljesség igény nélkül kérhető az eljáró bíróságtól: a bekövetkezett jogsértés megállapítása; a további jogsértéstől való eltiltás; adatszolgáltatásra kötelezés a bitorlással érintett növényfajta előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében résztvevőkről, valamint az ilyen áruk terjesztésére kialakított üzleti kapcsolatokról; kötelezés a bitorlással elért gazdagodás és késedelmi kamat megfizetésére; kötelezés a még raktározott és bitorlással érintett növénynek, terménynek, növényi résznek a felperes részére való kiadására; továbbá kötelezés a szakértői és egyéb perköltségek megítélésére.

Áttekintésünk zárásaként csak azt jelenthetjük ki ismét, hogy a jogszerűtlenül beszerzett vagy felhasznált anyagok (vetőmagok, szaporítóanyagok) felhasználásával végzett növénytermesztés csak látványosan előnyt biztosít, valójában méltánytalanul nehezíti a nemesítők és a fajtatulajdonosok, illetve fajtafenntartók helyzetét, visszaveti a fajtakísérleteket, hiszen azoktól erőforrást von el, hátrányos helyzetbe hozza a tisztességes gazdálkodókat és ezzel piaci zavarokat okoz, növényegészségügyi kockázatokat rejt és árthat az ország megítélésének is, ha a jogsértések tömegesen fordulnak elő. A fajtavédelem és a felelős fajtahasznosítás tehát integráns része a jó mezőgazdasági gyakorlatnak.

Dr. Kator Zoltán – Polgár Gábor

FOTÓ: IVÁN KATALIN

jogkövetkezmények egyaránt. A növényfajta-oltalomra vonatkozó európai uniós és magyar szabályozás között lényegi különbséget nem találunk. A növényfajta-oltalmi jog jogosultja az a személy, aki a fajtát nemesítette vagy felfedezte, illetve kifejlesztette, továbbá annak jogutódja, mindketten – a személy és jogutódja – (azaz a nemesítő) jogosultak a növényfajta-oltalmi jogokra. A jogosultnak kizárólagos joga van a fajta hasznosítására. Az oltalom alatt álló fajta fajtaösszetevői vagy betakarított terménye (az európai uniós szabályok szóhasználatában mindkettő: „az anyag”) vonatkozásában az alábbi tevékenységek kizárólag a jogosult felhatalmazásával folytathatók:

- előállítás vagy újbóli előállítás (többszörözés);
- szaporítás céljára történő előkészítés;
- értékesítésre felkínálás;
- értékesítés vagy egyéb forgalmazás;
- a Közösségből történő kivitel;
- az Európai Unióba történő behozatal;

kozó – az uniós szabály kapcsán már kiemelt – cselekményeket végez.

A felsorolt cselekmények közül érdemes a többszörözés problémakörére kitérni, mivel ez az a cselekmény, amellyel a legtöbb oltalom-bitorlást követik el.

Magyar bíróság jogerős ítélete állapította meg a növényfajta-oltalom bitorlást abban az esetben, amikor a pervesztes alperes 7800 kg lajstromozott fajtájú tönkölybúza szaporító anyagát forgalomba hozatalra ajánlotta, ebből 7200 kg-ot kereskedelmi forgalomba hozott, a maradék 600 kg-ból árunövényt állított elő és azt értékesítette. Ebben az esetben a pervesztes 600 kg szuperelit fokozatú tönkölybúza vetőmagot szerzett be jogszerűen, majd azt elvetette és ebből mindösszesen 7800 kg elit fokozatú vetőmagot takarított be. Ezt 2007 szeptemberében két tételben – egy 7200 és egy 600 kilogrammos tételként – fémzároltatta és különböző személyeknek értékesítette, illetve felhasználta. A perbeli növényfajta hasznosításához az alperes nem kért és

GOSZ-VSZT-NAK Kukorica Posztregisztrációs Fajtakísérletek 2020

A Gabonatermesztők Országos Szövetsége (GOSZ) és a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács által életre hívott Kukorica Posztregisztrációs Fajtakísérletek eredményét idén már tizennegyedik alkalommal publikáljuk.

A rendszer működtetésének célja továbbra is ugyanaz: az objektív eredmények birtokában a felhasználók kipróbált, megfelelő mennyiség és ismert minőség elérésére képes növényfajták közül választhassanak. Ezen célokkal a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara is egyetért, ezért csatlakozott 2018-ban a kísérletek finanszírozásához. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara a kísérletben szereplő fajtasorra ajánlati fajtalistaként tekint, hangsúlyozva, hogy a kísérletben részt vevőkön kívül számos kiváló fajta áll a termelők rendelkezésére.

A kísérletek szakmai felügyeletét a Fajtakísérleti Innovációs Tanács (FIT) biztosítja. A testület kilenc tagból áll, a tagokat az alapító társadalmi szervezetek delegálják három évre. A Tanács feladata a posztregisztrációs kísérletek finanszírozási hátterének és szakmai felügyeletének biztosítása, valamint a kísérleti metodika kialakítása.

A hibrideket a vetést megelőzően közzegyző jelenlétében kódoltuk. Ezzel a lépéssel a kísérlet kivitelezői és értékelői teljes mértékben függetleníteni tudták magukat minden olyan körülménytől, amely akaratlanul is befolyásolhatta volna őket munkájukban. A visszakódolásra csak azután kerülhetett sor, miután a fajtatulajdonosokkal is egyeztetve minden vitás kérdést sikerült lezárni. A fentiek alapján világosan látható, hogy a kísérleti rendszer kivitelezésének szakmaisága és pártatlansága vitán felül áll.

A korábbi évek visszajelzései és a felmerült igények alapján a tavalyi évtől kezdődően beállítottunk egy bemutató sort is, ahol az érdeklődők megtekinthették a teljes fajtasort.

A fajták kiválasztásának rendszere

A kísérletben 2020-ban tíz fajtatulajdonostól a FAO 200, 300, 400 és 500 éréscsoportba tartozó 38 hibridet vizsgáltunk.

GOSZ-VSZT-NAK Kukorica Posztregisztrációs kísérletben résztvevő hibridek listája 2020				
Érés-csoport	Bejelentő	FAO szám	Fajta-név	ÁE éve
Igen korai	Dekalb	300	DKC3972	2018
		310	DKC4098	2019
Korai	Agromag Kft.	360	Salonta	EU
	Caussade Semences Group	300	CHAMBERI CS	EU
	Gabonakutató Nonprofit Kft.	391	GK Bajnok	2020
	KITE Zrt.	380	Loupiac	2013
		340	Sushi	EU
	KWS Magyarország Kft.	390	KWS Inteligens	EU
	Limagrain Central Europe SE M.o.-i Fióktelepe	300	LG 31.390	EU
	Dekalb	370	DKC4351	2016
		378	DKC4391	2020
		380	DKC4670	2017
		390	DKC4792	2019
		437	DKC4897	2020
	Pioneer Hi-Bred Zrt./Corteva	390	P9363	2018
		370	P9415	2017
		380	P9537	2015
		340	P9610	2019
	Saaten Union Hungária Kft.	340	Badiane	EU
		390	Piatov	2017
380	Replik	2014		
Közép-érésű	Caussade Semences Group	420	QUERCI CS	EU
	KITE Zrt.	494	Armagnac	2011
	Dekalb	450	DKC4943	2014
		460	DKC5068	2016
		400	DKC5075	EU
		550	DKC5092	EU
	Pioneer Hi-Bred Zrt./Corteva	490	DKC5182	EU
		460	P0023	2016
		430	P9757	2018
		460	P9903	EU
Saatenbau Linz Hungária Kft.	420	P9978	2019	
	400	Multipel	2019	
Késői	Dekalb	500	DKC5404	EU
		575	DKC5685	EU
	Pioneer Hi-Bred Zrt./Corteva	500	P0217	EU
		560	P0412	2012
		550	P9911	2015

GOSZ-VSZT-NAK Posztregisztrációs Fajtakísérlet 2020
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
SZEMESKUKORICA
Igen korai érésű fajták (FAO 240–299)

Fajta neve	Szemtermés		Töréskori szemnedvesség		Nővirágzás ideje (vetéstől)		Szárszi- lárdási hiba %	Megdőlő tövek	Letört tövek	Kezdeti fejlődés erőssége	FAO szám
	t/ha	%	%	eltérés	nap	eltérés	%	%	%	pontszám	
DKC4098	13,04	102,0	18,41	0,08	77	0	1,5	0,4	1,0	8,4	296
DKC3972	12,53	98,0	18,25	-0,08	77	0	1,7	0,6	1,0	7,9	312
Átlag	12,79	100,0	18,33	0,00	77	0	1,6	0,5	1,0	8,2	
SzD 5%	0,73	6,0	0,53		1		0,7	0,3	0,5	1	
C.V.	6,2		3,0		1,7						
Helyek száma	9		9		8		8	9	8	8	

Rangsor: szemtermés (t/ha)

GOSZ-VSZT-NAK Posztregisztrációs Fajtakísérlet 2020
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
SZEMESKUKORICA
Korai érésű fajták (FAO 300–399)

Fajta neve	Szemtermés		Töréskori szemnedvesség		Nővirágzás ideje (vetéstől)		Szárszi- lárdási hiba %	Megdőlő tövek	Letört tövek	Kezdeti fejlődés erőssége	FAO szám
	t/ha	%	%	eltérés	nap	eltérés	%	%	%	pontszám	
DKC4897	14,59	110,2	19,99	0,55	82	2	1,4	0,6	0,8	8,1	428
P9610	14,18	107,1	19,53	0,09	79	-1	1,4	0,7	0,8	8,8	338
KWS Inteligens	13,98	105,6	20,99	1,55	81	1	1,4	0,6	0,8	7,7	448
P9363	13,78	104,1	19,80	0,36	80	0	1,1	0,3	0,8	7,2	377
DKC4391	13,78	104,1	19,15	-0,29	80	0	1,4	0,4	1,0	7,4	391
DKC4792	13,73	103,7	19,20	-0,24	80	0	1,5	0,4	1,1	7,6	394
P9415	13,61	102,8	19,28	-0,16	81	1	1,4	0,6	0,8	7,6	442
LG 31.390	13,41	101,3	19,72	0,28	82	2	1,3	0,4	0,9	8,2	445
GK Bajnok	13,35	100,8	20,21	0,77	81	1	1,5	0,6	0,8	7,6	388
Sushi	13,30	100,4	18,07	-1,37	80	0	1,2	0,5	0,6	8,4	358
Badiane	13,28	100,3	18,02	-1,42	78	-2	1,1	0,4	0,6	7,8	316
Replik	13,24	100,0	18,97	-0,47	80	0	1,7	0,6	1,1	7,8	367
DKC4670	13,14	99,2	19,41	-0,03	79	-1	1,2	0,4	0,8	8,2	383
Piatov	13,11	99,0	19,38	-0,06	79	-1	1,7	0,6	1,1	6,6	376
P9537	13,02	98,3	19,32	-0,12	79	-1	1,8	0,6	1,2	7,9	365
DKC4351	13,00	98,2	18,83	-0,61	79	-1	1,4	0,4	0,9	7,9	351
Loupiac	12,95	97,8	20,38	0,94	80	0	1,2	0,4	0,7	8,1	368
Salonta	11,76	88,8	19,32	-0,12	80	0	1,6	0,4	1,2	7,0	383
CHAMBERI CS	10,38	78,4	19,76	0,32	81	1	1,6	0,5	1,2	6,8	344
Átlag	13,24	100,0	19,44	0,00	80	0	1,4	0,5	0,9	7,7	
SzD 5%	0,62	4,7	0,80		1		0,7	0,3	0,6	0,9	
C.V.	5,3		4,6		1,7						
Helyek száma	10		10		9		9	10	9	9	

Rangsor: szemtermés (t/ha)

GOSZ-VSZT-NAK Posztregisztrációs Fajtakísérlet 2020
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
SZEMESKUKORICA
Középérésű fajták (FAO 400–499)

Fajta neve	Szemtermés		Töréskori szemnedvesség		Nővirágzás ideje (vetéstől)		Szárszilárdtsági hiba %	Megdőlő tövek	Letört tövek	Kezdeti fejlődés erőssége	FAO szám
	t/ha	%	%	eltérés	nap	eltérés	%	%	%	pontszám	
P9757	14,86	105,2	19,06	-0,76	82	1	1,7	0,5	1,1	8,4	457
DKC5182	14,60	103,3	20,75	0,93	81	0	1,8	0,5	1,3	8,1	476
P9978	14,50	102,6	19,91	0,09	81	0	1,5	0,7	1,0	8,1	479
DKC5092	14,36	101,6	20,44	0,62	79	-2	1,9	0,6	1,2	6,8	479
DKC4943	14,34	101,5	18,87	-0,95	81	0	1,3	0,6	0,7	7,8	441
P0023	14,31	101,3	20,22	0,40	82	1	2,3	1,2	1,5	7,6	474
P9903	14,18	100,3	18,70	-1,12	81	0	2,0	0,5	1,5	7,9	440
Multipel	13,71	97,0	18,98	-0,84	80	-1	2,4	0,8	1,6	7,3	428
DKC5075	13,71	97,0	19,93	0,11	79	-2	1,5	0,2	1,3	7,8	464
Armagnac	13,69	96,9	20,62	0,80	81	0	1,9	0,5	1,4	7,8	477
QUERCI CS	13,67	96,7	20,34	0,52	81	0	1,7	0,4	1,2	7,9	467
DKC5068	13,65	96,6	20,01	0,19	79	-2	2,0	0,7	1,2	7,6	462
átlag	14,13	100,0	19,82	0,00	81	0	1,8	0,6	1,3	7,8	
SzD 5%	0,61	4,3	1,10		1		0,9	0,5	0,7	0,9	
C.V.	4,6		5,9		1,6						
Helyek száma	9		9		8		8	9	8	8	

Rangsor: szemtermés (t/ha)

GOSZ-VSZT-NAK Posztregisztrációs Fajtakísérlet 2020
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
SZEMESKUKORICA
Késői fajták (FAO 500–)

Fajta neve	Szemtermés		Töréskori szemnedvesség		Nővirágzás ideje (vetéstől)		Szárszilárdtsági hiba %	Megdőlő tövek	Letört tövek	Kezdeti fejlődés erőssége	FAO szám
	t/ha	%	%	eltérés	nap	eltérés	%	%	%	pontszám	
DKC5685	14,98	104,0	24,13	1,24	83	0,4	1,3	0,5	0,7	8,4	568
P0217	14,44	100,2	22,61	-0,28	82	-0,6	1,0	0,4	0,6	7,9	540
DKC5404	14,37	99,8	23,60	0,71	83	0,4	1,5	0,5	1,0	7,8	533
P0412	14,20	98,6	22,95	0,06	84	1,4	1,6	0,7	1,0	8,3	574
P9911	14,03	97,4	21,14	-1,75	81	-1,6	1,4	0,3	1,1	8,3	463
Átlag	14,40	100,0	22,89	0,00	83	0	1,4	0,5	0,9	8,1	
SzD 5%	0,62	4,3	1,23		1		0,5	0,2	0,5	0,9	
C.V.	4,8		6,2		1,3						
Helyek száma	10		10		9		9	10	9	9	

Rangsor: szemtermés (t/ha)

▶ A fajtakiválasztás egyik alappillére volt, hogy a 2020-ban újonnan regisztrált, a piacon még bizonyítani nem tudó hibrideknek megteremtettük az esélyt a versenyben való részvételre azáltal, hogy az állami elismerés után közvetlenül beemeltük őket a kísérletbe.

A fennmaradó fajtaszámot az előző évek GOSZ-VSZT-NAK Posztregisztrációs Kísérleteiben legjobban szereplő hibridekkel töltöttük fel.

Mindezek után lehetőséget biztosítottunk a nemesítő házaknak, hogy az adott fajtaszám keretükön belül lecserélhessék azokat a fajtaikat, melyekről úgy ítélték meg, hogy ennél jobb genetikai potenciállal rendelkezőt tudnak versenyeztetni.

2010 óta a nemesítő házak olyan hibrideket is indíthatnak, melyek hazai elismerésben nem részesültek, de az EU listán szerepelnek. Egy kompenzációs listát is létrehoztunk, amelyről a fenti kritériumok alapján szerepelni nem

Eszterágpusztá, Tordas, Jánoshalma, Mezőhegyes.

A kísérletekhez szükséges magokat a fajtatulajdonosok időben megküldték, éppen a tavaszi veszélyhelyzet kihirdetése előtt, így a kódolásra is sor kerülhetett időben, a vetések kivitelezését sem hátráltatta semmi, a legutolsó kísérleti hely is elvetésre került 2020. május 7-ig. A tavalyi évhez hasonlóan idén is rendkívül száraz volt a tavasz, a kísérletek számottevő része azonban ennek ellenére rendben kikelt. A nyári hónapok nem voltak kiemelkedően melegek, kánikulai napra nem is volt példa, így a kukorica termékenyüléssel nem voltak problémák a kísérleti helyszíneken sem. A száraz nyár ellenére elmondható, hogy a csapadék mindig jókor érkezett a kísérleti állomásokon és a szemkitalitódás folyamata is lezajlott. Az őszi csapadék néhány kísérleti helyszínen hátráltatta a betakarítást, a növények nem adták le a vizet, illetve néhány helyen a táb-

FOTÓ: POLGÁR GÁBOR

tudó, kisebb nemesítő házak is bejuttathattak a kísérletbe.

A fent leírtak alapján minden okunk megvan azt feltételezni, hogy a hazai kukoricatermesztést nagymértékben segítő, erős és jó terméseredményt produkáló fajtasort sikerült összeállítanunk a 2020-as esztendőre is.

A kísérleti helyszínek

A kísérleteket 9 helyszínen állítottuk be: Abaujszántó, Iregszemcse, Jászbaldogháza, Szombathely, Székkutas,

lák megközelítése is problémát jelentett. A kísérleti helyek közül minden ércsoportra kiterjedő kizárásra nem volt szükség, azonban Jánoshalmán a FAO 200-as csoportot kelési problémák, valamint Tordason a FAO 400-as csoportot heterogenitási problémák miatt ki kellett zárni az értékelésből.

Összességében elmondható, hogy a tenyésztés kedvezően alakult a kukorica kísérletek szempontjából, jelentős növényvédelmi problémák nem fordultak elő.

Apostol Emília

Postán érkezett titokzatos magok

Nagy visszhangot váltott ki világszerte az a felhívás, melyet az Egyesült Államok Mezőgazdasági Minisztériuma tett közzé a nyár folyamán. Ebben arra kérték a lakosokat, hogy amennyiben Ázsiából származó, ismeretlen vetőmagokat tartalmazó csomagokat kaptak, a magokat semmiképpen ne ültessék el, hanem szolgáltatassák be a növényegészségügyi hatóságoknak (USDA). Az ország minden területéről érkeztek bejelentések az elsősorban Kínából származó küldeményekről, melyeket leggyakrabban „ékszer” megjelöléssel postáztak, de a világ számos más országában is kézbesítettek ilyen küldeményeket.

Vetőmagok vagy egyéb növényi szaporítóanyagok hamis megjelöléssel egy adott országba történő bejuttatása mezőgazdasági csempészésnek minősül. Az ismeretlen vetőmagok több szempontból is veszélyforrást jelenthetnek: invazív fajok, növénybetegségek, kártevők kerülhetnek az országba, kockázatot jelenthetnek az állatállomány számára, emellett károsíthatják a gazdaságokat, kerteket és a természeti környezetet.

A Minisztérium és a hatóságok kérték az érintetteket, hogy amennyiben a felhívást megelőzően elúttették a magokat, úgy azokat ne ássák ki, hanem az illetékes hatóság növényegészségügyi igazgatóját keressék további útmutatásért.

A hatóság egyelőre nem talált bizonyítékot arra, hogy többről lenne szó, mint egy egyszerű internetes átverésről, ahol az eladó hamis vásárlói visszajelzéseket, pozitív értékeléseket posztolva csapja be a fogyasztókat vásárlásra ösztönözve őket. Az USDA azonban vizsgálja a beszolgáltatott magokat és kikelt növényeket, hogy kiderüljön, veszélyt jelentenek-e az amerikai mezőgazdaságra és a környezetre. Augusztus végéig több mint 8500 mintát gyűjtöttek be 50 államból; a már lebonyolított 2400 vizsgálat során 300-nál is többféle vetőmagot azonosítottak be. Jelenleg azt vizsgálják, hogy veszélyes gyomnövények kerülhettek-e az országba, azt nem, hogy genetikailag módosított növényekről lehet-e szó. A vizsgálatok során mindeztáig komoly aggodalomra okot adó eredményre nem jutottak.

<https://agr.wa.gov/>

Genetikailag módosított paradicsom segít feltárni a termés kialakulásának titkait

Japán kutatók egy genetikailag módosított paradicsom vizsgálata közben fedezték fel, hogy a gyümölcs kifejlődése során átalakulnak a növény anyagcsere folyamatai, mégpedig a gibberellin nevű növényi hormon megnövekedett érzékenységének köszönhetően. A gibberellin hormon szerepe az anyagcsere folyamatokban a megtermékenyülés és a gyümölcs fejlődése során eddig nagyrészt ismeretlen volt a kutatók számára. A beporzás után beindul a növekedési hormonok – így a gibberellin – termelődése a magházon belül.

A paradicsomok termésének kifejlődését figyelve vizsgálták a DNS-t, a fehérjéket, a kis molekulájú anyagcsere-termékeket és az enzimaktivitást. Kinetikus modellezéssel a gyümölcs kifejlődésének legkorábbi folyamatait kutatták. A magház növekedését vadon élő fajokon és egy olyan, genetikailag módosított mag nélküli paradicsomon tanulmányozták, amely különösen érzékeny a gibberellin hormonra.

A tanulmányban a kutatók azonosították a géneket, fehérjéket, enzimeket és anyagcsere-termékeket, amelyekre mind a beporzás, mind a partenokarpia hatással volt, és kiemelték, hogy a központi anyagcsere folyamatok jelentősen átalakultak.

A kutatók szerint a gibberellin hormon alkalmazásával partenokarp növényeket tudnak nemesíteni, melyeknél a gyümölcs kifejlődése független a beporzástól, illetve újabb utakat nyit a mag nélküli növények nemesítése számára.

seedworld.com

Meglepő termésnövekedés szójakísérletben

A Kentucky Egyetem kutatói meglepő termésnövekedést tapasztaltak másodvetésű szója esetében. A hektáronként 0,2 tonnás növekedést abban az esetben tapasztalták, amennyiben a kezdeti hüvelyképződés szakaszában gomba- és rovarölőszeres kezelést alkalmaztak.

A szakemberek szerint mivel a gazdák nagy része alkalmaz ilyen állománykezelést, a pontos időzítés na-

FOTÓ: IVÁN KATALIN

gyobb termést és nagyobb bevételt jelenthet számukra. Az egyetem kutatói most azt vizsgálják, hogy nem másodvetésű szója esetében is elérhető-e hasonló termésnövekedés az állománykezelés ilyen időzítése esetén. A kísérleteknél eltérő talajtípusokon és helyszíneken is tanulmányozzák a termésátlagokat, hiszen ez is jelentősen befolyásolhatja az eredményt.

seedworld.com

Kutatók olyan tesztet fejlesztenek, amely felgyorsíthatja a kukorica vetőmag exportját

Az Amerikai Vetőmag Kereskedők által létrehozott Vetőmagtudományi Alapítvány jelentős összeggel támogat egy kutatást, amely két, közeli rokonságban álló, a kukoricára veszélyes baktérium megkülönböztetésére alkalmas teszt kifejlesztésére irányul. Az egyik baktérium a kukorica baktériumos hervadását okozza: ezzel a betegséggel nem lehet kukoricát exportálni. A másik baktérium – mely az előző közeli rokona – nem okoz semmilyen betegséget kukoricán. A jelenlegi tesztek nem tudják a két baktériumot megkülönböztetni, így fals pozitív eredmények születhetnek.

Az exportra szánt kukorica vetőmagoknak meg kell felelniük az importáló ország minőségi előírásainak. Ezek közül a leggyakoribb a *Pantoea stewartii* által okozott baktériumos hervadástól való mentesség. Sokan azonban nincsenek tisztában azzal, hogy a *Pantoea stewartii* két alfaja közül a *stewartii* okozza a kukorica levelének hervadását, míg az *indologenes* nem okoz semmilyen megbetegedést.

Számos DNS teszt létezik a *Pantoea stewartii* kimutatására, de ezek nem képesek a két alfaj megkülönböztetésére. A Vetőmagtudományi Központ Vetőmag Egészségügyi Laborja által kifejlesztett teszt képes megkülönböztetni a két alfajt, azonban még nem tesztelték kellő alaposan vetőmagokon.

A cél egy olyan teszt kifejlesztése, mely bármilyen termesztési célú és akár csávázott kukorica vetőmagokon elvégezve is képes kimutatni a két alfajt. Nem helyettesíteni akarják az ELISA tesztet – amely olcsóbb és gyorsabb –, hanem egy utólagos vizsgálatot szeretnének elérhetővé tenni.

A kutatók 2021 tavaszára szeretnék elérni, hogy olyan mennyiségű értékelhető adat álljon a rendelkezésükre, hogy az Amerikai Nemzeti Vetőmag Egészségügyi Rendszer akkreditálni tudja az eljárást.

seedworld.com

Iván Katalin

THC szabályozás az Európai Unióban

Európában először 1984-ben hoztak létre az ipari kendertermesztés maximális THC (delta-9-tetrahidrokannabinol) tartalmára vonatkozó szabályozást. A „közegészség védelme” érdekében meghatározott határérték kezdetben 0,5% volt, amit nem sokkal később (1987-ben) lecsökkentettek 0,3%-ra.

Az Európai Unió 1999-ben tovább szigorította az ipari kenderben megengedett THC szintet 0,2%-ra. Ennek a célja az volt, hogy visszaszorítsák az ipari kender területeken az illegális marihuánatermesztést. Azonban több tanulmányban is kimutatták, hogy ez a változtatás nem hozott észrevehető változást az illegális termesztésben, de az uniós tisztviselők figyelmen kívül hagyva a tényeket és szakmai véleményeket, engedtek a határozott francia kenderérdekeknek. Sikeres lobbierőfeszítésekük lényegében a rendkívül alacsony THC-re nemesített francia rost-kender fajtáknak adtak monopóliumhelyzetet a kender vetőmagok piacán. Kelet-Európában a THC-tartalom maximális szintjének 0,1%-kal történő csökkentése a fajták egyéb értékeinek megtartása mellett 5-6 évig is eltartott. Közben a hagyományos rostpiac összeomlott, ami maradt belőle, azt a mai napig uralják a francia fajták.

Ennek a 0,2%-os határnak a fenntartása miatt az európai kendertermesztés egyre inkább hátrányos helyzetbe került, mivel a kender legalizálása világszerte elterjedt, és a legtöbb ország elfogadta a 0,3%-os THC-normát. Az EU-n kívül több országban elfogadottá vált még az 1%-os THC tartalmú kender termesztése is. Ezekhez az országokhoz tartozik például Uruguay, Thaiföld, Malawi, Ausztrália egyes államai, valamint Európa közepén lévő Svájc is.

2013-ban olyan rendeletet hoztak az Európai Unióban, amivel lehetővé tették a kendertermesztés szabályozásának tagállami szinten való meghatározását. Tehát a tagállamok saját hatáskörben dönthetnek a THC-tartalom szabályozása felől.

Bár a jelenlegi határ (0,2%) csak a támogatásokra vonatkozik, szinte az összes európai ország a kendertermesztés szabályozását (és az egyes nemzeti kábítószer-cselekményekre vonatkozó menteségi engedélyeket) a vonatkozó EU-irányelv THC-határértékére alapozva állapította meg.

Néhány példa az eltérő szabályozásokra:

– Magyarországon az európai fajlistán szereplő fajtákat szabadon lehet termesztetni fémzárolt vetőmag felhasználásával. Viszont, ha a kifizető ügynökség által vett minták THC tartalma meghaladja a 0,2%-ot, akkor az az adott fajtára nézve negatív következményekkel jár. Ha viszont mondjuk a rendőrség otthon talál valakinél 0,2% THC-t tartalmazó virágzatot, akkor az már tiltott termesztésnek, kábítószerrel történő visszaélésnek számít, függetlenül a vetőmag beszerzési forrásától és fajtájától, és függetlenül attól, hogy egy magas CBD- és alacsony THC-tartalmú anyagnak semmi köze nincs a kábítószerhez. Sőt be-

nem egyszerű a helyzet, majdnem olyan sűrűn változik a szabályozás, amilyen sűrűn belügyminisztert váltanak, így előfordult már, hogy betakarításkor más szabály volt érvényben, mint vetéskor.

– Lengyelországban a jelenlegi szabályozás szerint minden 0,2% THC-tartalmat meghaladó kendernövényt (ültetvényt) meg kell semmisíteni. Viszont a lengyel agrárminisztérium előterjesztette az 1%-ra való megemlést. Az új javaslat szerint azokat a fajtákat lehet termesztésre bejegyezni, amelyek megfelelnek az 1%-os határértéknek, de támogatást csak arra a területre lehet felvenni, ahol 0,2% alatti THC tartalmú kenderet termesztnek.

FOTÓ: PIXABAY

jelentés nélkül virágot szedni akkor sem szabad kenderről, ha a THC-tartalma nem haladja meg a 0,2%-os határértéket.

– Ausztriában a kábítószer törvény szerint csak olyan ipari kenderfajtákat lehet termesztetni, amelyek az osztrák, vagy az európai fajlistán szerepelnek (tehát a THC szintje 0,2% alatti), vagy bármilyen 0,3% alatti THC tartalmú kendert. Innentől a gazda maga dönti el, hogy az uniós támogatásért folyomodik-e és a fajlistán szereplő fajtákat termeszt, vagy lemond a támogatásról és más kenderfajtát termeszt (aminek a THC tartalma nem haladja meg a 0,3 %-ot).

– Hasonlóan szól Olaszországban is a kábítószer törvény, csak ott 0,6%-os THC tartalomig szabad ipari kendert termesztetni, de támogatás itt is csak a 0,2% alatti fajtákhoz jár. Olaszországban azonban

A 0,2%-os THC-gát kifejezetten akadályt jelentett a CBD (kannabidiol)-termelők számára, mivel a kender CBD-je a THC-val arányosan emelkedik. Így az európai nemesítők és kutatók nem törekedtek a magas CBD-törzsek kifejlesztésére, amelyekre most nagy a kereslet.

A felerősödő európai lobbitevékenységnek köszönhetően 21 év elteltével 2020 októberében az Európai Parlament megszavazta az ipari kender engedélyezett THC-szintjének 0,2%-ról 0,3%-ra történő emelését. Az elfogadás végelegesíti a hivatalos parlamenti álláspontot, amelyről az Európai Tanács és az Európai Bizottság csak ezután fogja kialakítani a véleményét. Az Európai Bizottság viszont azon dolgozik, hogy a kenderből származó CBD-t narkotikumként kezelje.

Hasonlóan sokoldalú az európai a sza-

A kender útja a gyógyászatban

Az Európai Unió Bírósága 2020. november 19-i ítéletében kimondta, hogy a közösségi joggal ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely megtiltja egy más tagállamban jogszerűen előállított kannabidiol (CBD) forgalmazását, ha azt a *cannabis sativa* növény egészéből, és nem kizárólag a rostjaiból és magjaiból vonják ki, kivéve, ha e szabályozás alkalmas a közegészség védelmére irányuló célkitűzés megvalósításának biztosítására, és nem lépi túl az e célkitűzés eléréséhez szükséges mértéket.

Az úgy alapját a Cseh Köztársaságban előállított CBD olajat tartalmazó elektromos cigaretta franciaországi forgalomba hozatala kapcsán indult büntetőeljárás szolgáltatja. A Bíróság kimondta, hogy tudományos ismeretek jelenlegi állása szerint a CBD nem tartalmaz pszichoaktív anyagot, a kábítószerekről szóló egységes egyezmény céljával és általános szellemiségével ellentétes lenne azt mint kannabisz kivonatot a kábítószereknek az ezen egyezmény értelmében vett fogalmába sorolni.

Az ítélet ellentmond az Európai Bizottság augusztusi előzetes döntésének, melyben a virágzatból kivont, nem orvosi célú kenderszár-mazékokat narkotikumokként kezelnék az Európai Unióban. Az ügyben még akár ebben az évben megszülethet a végleges döntés.

bályozás a CBD kivonatolásával kapcsolatban: van, ahol lehet és van, ahol nem. Ugyanez a helyzet a CBD termékek engedélyeztetésével és kereskedelmével. Előfordul olyan helyzet, hogy egy cég az „egységes Európa” egyik országában megtermelteti, a másikban kivonolja, a harmadikban pedig piacra dobja a CBD-tartalmú termékét.

A leírtakból is látható, hogy a kender szabályozása körüli viták inkább lobbiharcok és ideológiai megfontolásúak, mintsem szakmai, tudományos háttérűek. A kenderágazat ezek után is ki lesz téve ezeknek a vitáknak, melyek eredménye jelentősen befolyásolja azt, hogy hogyan alakul a kendertermesztés és -feldolgozás Európában a közeljövőben: elsorvad, szinten marad vagy akár jelentősen megugrik.

Mátrai Tibor, Szabó Gergely

A COVID-19 vírus kezelésére és megelőzéséért folytatott küzdelem során az orvosok és kutatók minden követ megmozgatnak, így a kannabisz jótékony hatásait is vizsgálják ezen célból.

Kelet-Ázsiában a kendert már időszámításunk előtt 3000-ben is természetesen a rostjáért, de ősi kínai írásos maradványok is említik a növény pszichoaktív hatásait, illetve gyógymódként való alkalmazását dühkitörések, székrekedés vagy malária ellen. Indiában is a régmúlta nyúlik vissza mind gyógyszerként, mind kábítószerként való alkalmazása.

A kender gyógyításban történő alkalmazása 1833-ra vezethető vissza, amikor William Brooke O'Shaughnessy brit orvos a Kelet-Indiai Társaságnál megpróbálta tudományos alapokra helyezni a kender orvoslásban történő véletlenszerű használatát. Köszvényes betegek kezelésénél különböző dózisu kannabisz adagokkal kísérletezve tapasztalta, hogy csökkent, illetve megszűnt a fájdalmuk. A legnyugzóbb eredményeket a tetanuszt kutatva érte el: kannabisszal meg tudta előzni a görcsös izomösszehúzóásokat ennél a bakteriális eredetű fertőzésnél.

O'Shaughnessy 1842-ben publikált eredményei több orvost is arra ösztönöztek, hogy folytassák a kannabisszal kapcsolatos kutatásokat. Russel Reynolds, Viktória királynő háziorvosa a migrén, epilepszia, rángatózás, görcsök, idegi és izomfájdalmak kezelésében találta hatékonynak a szert. 1850-re a kannabisz bekerült az európai és az egyesült államokbeli gyógyszerkönyvekbe is, azonban a váltoékony összetételnek és annak a ténynek köszönhetően, hogy az újonnan alkalmazott és kedvelt injekciós tüvel nem volt egyszerűen befecskendezhető a szer, elvesztette népszerűségét. A végső csapás a kannabisz kereskedelmére az 1937-es „Marijuana Tax Act” keretében kirótt adó lett.

1940-től azonban változni látszott a helyzet: amerikai kutatóknak növényi kivonatokból sikerült elkülöníteniük a kannabidiolt (CBD) és a tetrahidrokannabinolt (THC). Ez nem kis teljesítmény volt, tekintettel arra, hogy a növény több mint 400 vegyületet tartalmaz, melyek közül mintegy 100 hasonló molekuláris struktúrával rendelkezik és a kannabinoidok közé tartozik.

A fellelhető leírások alapján az epilepszia kezelésében vizsgálva brazil kutatók Raphael Mechoulam izraeli tudós vezetésével úgy találták, hogy 200-300 mg CBD a hagyományos epilepsziás rohamokat megelőző gyógyszeradagokkal együtt jelentősen csökkentette a rohamok számát a betegeknél. A további kutatások végül oda vezettek, hogy a kenderből kivont rendkívüli tisztaságú CBD-t a Dravet-szindrómánál, a Lennox-Gastaut szindrómánál és a gyerekkori epilepszia két típusánál is alkalmazzák.

Annak ellenére, hogy a szintetikus THC-t már 1985 óta alkalmazzák Marinol (Dronabiol) néven kemoterápiás kezelés alatt álló betegek étvágyának javítására, az Epidiolex volt az első olyan, az Egyesült Államokban engedélyezett gyógyszer, amely kenderből kinyert CBD-t tartalmazott. Az Egyesült Királyságban 2010-ben engedélyezték egy kannabisz kivonatot, mely sclerosis multiplexben szenvedő betegek idegi eredetű fájdalmainak és görcseinek kezelésére alkalmas. Kanadában ez a szer SM-es betegek kezelése mellett rákos betegek fájdalmainak enyhítésére is engedélyezett.

A kannabisz kutatásának új irányt adott az a felfedezés, mely szerint a szervezetben több típusú kannabinoid receptor található, melyek közül néhány a THC-vel, néhány pedig a CBD-vel lép kapcsolatba.

A legújabb kutatások most azt mutatják, hogy magas CBD koncentrációjú készítmények csökkenthetik a SARS-CoV-2 vírussal történő megfertőződést. Ismert, hogy a vírus úgy jut be a sejtekbe, hogy az angiotenzin-konvertáló enzim 2 (ACE2) receptorhoz kapcsolódik a sejt felszínén. A CBD az ACE2 receptor kialakulásának létrejöttét szabályozó gén kifejeződését tudja szabályozni, tehát hatására kevesebb receptor molekula jön létre. A kutatók szerint CBD tartalmú szájvízzel történő gargalizálás csökkentheti a koronavírussal való megfertőződés esélyét. Fontos kiemelni ugyanakkor, hogy a nem embereken vagy állatokon elvégezett, hanem klinikai körülmények között, sejtkulturális kísérletek során elért eredményeket ismertették a kutatók, így további kutatásokra és kísérletekre van még szükség. A kannabisz izgalmas története tehát tovább folytatódik.

Iván Katalin

Együttműködési megállapodás a Marokkói Vetőmag-előállítók Szövetségével

Együttműködési megállapodást kötött a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács, valamint a Marokkói Vetőmag-előállítók Szövetsége.

A koronavírus járvány miatt rendhagyó módon internetes kapcsolat segítségével írta alá az együttműködési megállapodást a két fél. *Takács Géza*, a Vető-

együttműködési lehetőségeket nyithat az exportorientált ágazat hazai szereplői számára. Takács Géza elnök a megállapodás aláírásakor elmondta: nagy jelentősége van a magyar-marokkói vetőmag együttműködés létrejöttének, hiszen a Vetőmag Szövetségnek ez az első formális kapcsolatfelvétele az Észak-Afrikai régióban. Nagy lehetőségek vannak a kutatásfejlesztési, vetőmag-előállítási és kereskedelmi kapcsolatok területén, amelyek kiaknázása közös érdek.

A Marokkói Vetőmag-előállítók Szövetségének vezetője, Khalid Benslimane

változáson ment keresztül a hazai vetőmagágazat. A jelenlegi hétéves EU költségvetés, a Közös Agrárpolitikájának kialakítása, az új európai uniós mezőgazdasági és vidékfejlesztési tervei, valamint a Zöld Megállapodás arra sarkallja az ágazatot, hogy az EU csatlakozásunk óta eltelt másfél évtized tapasztalatainak felhasználásával pontosítsa a jövőképet és az új irányokhoz igazítsa távlati terveit. Ennek a munkának első lépéseként átfogó helyzetelemzésre van szükség, melynek segítségével pontos képet alkothattunk a vetőmagágazat jelenlegi helyzetéről, és lehetőségeiről. A műhelymunkát Pavelka Árpád a Zöldeknövény Vetőmag Szekció Bizottság elnöke vezeti.

FOTÓ: MAGYARORSZÁG RABATI NAGYKÖVETSÉGE

A megállapodás aláírása

mag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács elnöke Budapesten, *Khalid Benslimane*, a Marokkói Vetőmag-előállítók Szövetségének vezetője pedig *Tromler Miklós* nagykövet társaságában Magyarország rabati nagykövetségén írta alá a dokumentumot november 19-én. A megállapodásban lefektették, hogy a két szervezet a jövőben szorosan együttműködik a közös érdekek alapján a vetőmagágazati általános információk cseréjében, támogatjuk tagjaink közös kutatási kezdeményezéseit és azok eredményeinek alkalmazását a mezőgazdaság adott területén, elősegítjük az információcserét a vetőmagágazathoz kapcsolódó gazdasági és tudományos eseményekről, valamint közös érdekekhez fűződő szakmai találkozókat szervezünk.

Az afrikai kontinens nagyon fontos

kifejtette, hogy a marokkói szervezet kiemelten fontos területnek tekinti az innovációt és a nemzetközi együttműködések keretében folytatott kutatási, fejlesztési tevékenységeket. A szövetségünkkel kötött megállapodás megalapozására már felvették a kapcsolatot a Marokkói Nemzeti Agrárkutató Intézettel, hogy a segítségükkel térképezzék fel és dolgozzák ki a két ország közötti vetőmagtermelési együttműködések lehetőségeit.

Megalakult a Stratégiai munkacsoport

Aktuálissá vált a Vetőmag Szövetség távlati elképzeléseinek és a vetőmagágazat stratégiai tervének felülvizsgálata és átdolgozása. Az elmúlt évtizedben jelentős

Euroseeds Kongresszus

Idén október 11–13. között került megrendezésre az Euroseeds (Európai Vetőmag Szövetség) szokásos éves találkozója, mely a tavalyi stockholmi összejövetel óta Euroseeds Kongresszus néven szerepel a naptárakban. A Máltára tervezett esemény sajnálatos módon a koronavírus-helyzet miatt átköltözött a virtuális térbe, de a szervezők mindent elkövettek annak érdekében, hogy a résztvevők az évtizedek óta megszokott programok részesei lehessenek. Napjaink egyik kihívása a személyes találkozásokon alapuló kommunikáció átalakulása internetes formába, majd ennek megismerése és elsajátítása. A kongresszus alapvetően a személyes szakmai és üzleti találkozókra épülő rendezvény, így a virtuális részvétellel kapcsolatos kételyek ellenére is eredményesnek mondható a több mint 400 résztvevő regisztrálása és bekapcsolódása a programokba. A szakmai előadások fókuszában az aktuális koronavírus helyzet miatt azok a vetőmagágazati kérdések voltak, melyek az üzleti aspektustól, a biztonságos munkavégzés helyzetén keresztül, a nemzetközi kereskedelmi vonatkozásokig tárgyalták napjaink égető problémáját.

Polgár Gábor

Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács lapja

Elérhetőség: Polgár Gábor ügyvezető igazgató

1113 Bp. Ábel Jenő u. 4/b. • E-mail: vszt@vszt.hu • Honlap: www.vszt.hu

Címlapfotó: Iván Katalin

Kiadja: A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács

Felelős kiadó: VSZT ügyvezető igazgatója

A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és TermékTanács a külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló 2017. évi LXXVI. törvény 2. § (5) bekezdése alapján külföldről támogatott szervezetnek minősül, mivel a 2017. évben Budapesten megrendezett Vetőmag Világkongresszushoz kapcsolódóan adományban részesült a Nemzetközi Vetőmag Szövetségtől (ISF).